

1.8 Shodnosti přímé a nepřímé

Věta 19.

a) Přímou shodnost lze rozložit v sudý počet osových souměrností, nepřímou shodnost v lichý počet osových souměrností.

b) Složíme-li dvě shodnosti přímé nebo dvě shodnosti nepřímé, dostaneme shodnost přímou; složíme-li shodnost přímou a nepřímou, vznikne shodnost nepřímá.

Věta 20 (O určenosti shodného zobrazení 2). *Budte ABC , KLM dva trojúhelníky; pak existuje jediná shodnost, která převádí bod A v bod K , polopřímku AB v polopřímku KL a polorovinu ABC v polorovinu KLM .*

1.9 Grupa shodností v rovině

Dokažte:

1. Složením (v libovolném pořadí) translace $\mathcal{T}$ a rotace $\mathcal{R}$, která není středovou souměrností, vznikne rotace téhož smyslu i úhlu jako $\mathcal{R}$.
2. Složením dvou translací vznikne translace nebo identita.
3. Složením translace a středové souměrnosti v libovolném pořádku vznikne středová souměrnost.
4. Složením středové souměrnosti $\mathcal{S}_1$ se středem S_1 a středové souměrnosti $\mathcal{S}_2$ se středem $S_2 \neq S_1$ vznikne translace $\mathcal{T}(S_1 \rightarrow S'_2)$, přičemž úsečka $S_1S'_2$ má střed S_2 . Je-li $S_1 \equiv S_2$ je $\mathcal{S}_1\mathcal{S}_2$ identita.

PŘÍKLAD 1.10. *Trojúhelník ABC byl převeden otočením daného smyslu se středem S a úhlem velikosti $\omega = 120^\circ$ v trojúhelník $A_1B_1C_1$, který byl dále převeden posunutím $\mathcal{T}(A_1 \rightarrow A_2)$ v trojúhelník $A_2B_2C_2$. Určete otočení, které převádí přímo $\triangle ABC$ v $\triangle A_2B_2C_2$.*

PŘÍKLAD 1.11. *Je dán rovnostranný trojúhelník ABC . Najděte všechny shodnosti, které převádějí tento trojúhelník do něho samého. Zkoumejte vlastnosti množiny těchto shodností spolu s operací skládání shodností.*

DEFINICE 9. *Množinu $\mathbf{G}$ zobrazení nazýváme **grupou**, má-li tyto vlastnosti:*

1. Složením dvou libovolných zobrazení z množiny $\mathbf{G}$ vznikne opět zobrazení z množiny $\mathbf{G}$.
2. Obsahuje-li množina $\mathbf{G}$ určité zobrazení, obsahuje i zobrazení k němu inverzní.

Věta 21.

- a) Všechny shodnosti v rovině tvoří grupu $\mathbf{G}_S$.
- b) Všechny přímé shodnosti tvoří podgrupu $\mathbf{G}'_S$ grupy $\mathbf{G}_S$.
- c) Množina všech translací doplněná identitou, tvoří grupu, která je podgrupou grupy přímých shodností.
- d) Množina všech translací a středových souměrností, doplněná identitou, tvoří podgrupu grupy $\mathbf{G}'_S$.